

Faktablad

Forskning

Publ.nr MSB2296 – december 2023

Att synliggöra makt och normer i krishantering

Vem har makt att avgöra vad som ska prioriteras i en kris? Hur avgörs vilka aktörer som ska få resurser, och vilka som får stå tillbaka? Vilka argument används för att motivera den inriktning som ska tas för att hantera en kris på ett visst sätt? I det här forskningsprojektet görs dessa processer synliga från ett maktperspektiv.

Projektet har undersökt hur maktrelationer och genusmönster påverkar vad som anses vara viktigt i hantering av en kris, både utifrån **vad som ska göras och vem som ska göra det**.

Projektet genomfördes 2017–2023 och drar lärdomar från olika kriser genom observationer, intervjuer och analys av officiella dokument och medierapportering. I studierna ingår erfarenheter av krishantering från skogsbränderna 2014, covid-19-pandemin och återuppbyggandet av totalförsvaret.

Resultaten visar att vissa aktörer enklare kan motivera vad de behöver för att kunna bidra till samhällets krishantering.

Exempelvis har räddningstjänsten relativt enkelt att förklara sina resurser och behov i termer av personal och utrustning, medan skolor och hemtjänst har svårare att formulera sina behov eftersom de inte kan mätas på liknande sätt. Att på ett enkelt och rättframt sätt kunna motivera sin roll i krishanteringen gör att vissa aktörer ses som mer naturliga att få en plats vid bordet än andra. Men det går att ifrågasätta om det verkligen är ”naturligt” eller om det snarare handlar om en förenklad och kanske okritisk inställning till vem eller vad som behövs i en kris.

Vi har visat att maktrelationer kan vara väldigt subtila men få långtgående effekter. Vi har också visat att det kan vara svårt att urskilja makt och normer för dem som inte drabbas eller gynnas av dem. Därför är makt och normer viktiga perspektiv att inkludera i en gemensam hantering, annars kan det bli svårt att svara på frågan vem krishantering är till för. De senaste årens fokus på säkerhetshot och kriser gör att frågor som rör makt och normer är mer aktuella än någonsin. Om vi inte kan granska de processer som leder fram till vissa beslut eller prioriteringar i krishantering, riskerar vi att inte få en krishantering som möter allas behov utan bara vissa.

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Projekttitel

Makt och normer i arbetet med att åstadkomma inriktning och samordning under kriser

Projektledare

Misse Wester
misse.wester@risk.lth.se
Avdelningen för riskhantering och samhällssäkerhet, Lunds universitet

Övriga medverkande forskare

Mathias Ericson, Avdelningen för kultur, Göteborgs universitet

Maja Svenbro och Christian Uhr,
Avdelningen för riskhantering och samhällssäkerhet, LU

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap